

Lessen van een plastic tasje van de afhaal

Mijn steeds toenemende antipathie jegens geplande veroudering

Willem L. Middelkoop

8 jan. 2018

Ongeveer vijf maanden geleden haalde ik wat afhaaleten bij ons lokale Aziatische restaurant. Ze verpakten het eten en gaven me een plastic tas om het mee naar huis te nemen. Onderweg naar huis dacht ik na over de tas. Hoewel er een leuke print op staat, is hij ontworpen voor eenmalig gebruik. Wat een verspilling... ik vroeg me af: hoe lang zou hij meegaan als je hem dagelijks zou gebruiken?

Plastic tas van de Aziatische afhaalrestaurant

Tijdens een normale werkweek neem ik regelmatig lunch van thuis mee. Mijn vrouw kan heerlijk koken en het is geen straf om de volgende dag restjes te eten als lunch. Ik gebruik de plastic tas om de (herbruikbare) doos in mijn rugzak te wikkelen, om de rest van de inhoud te beschermen tegen mogelijke (maar zeldzame) morsen.

Plastic tas op het werk, met eten erin ter bescherming van de inhoud van mijn forenzen-rugzak

Omdat ik op de fiets naar mijn werk [ga](#) wordt de inhoud van mijn tas blootgesteld aan schokken en trillingen terwijl ik mijn dagelijkse dosis gaten, hobbels en scheve stoeptegels tegenkom...

... zes maanden, 2000KM en we tellen door!

Raad eens? Na vijf maanden fietsen, over een afstand van ongeveer 2000KM, is hij nog steeds prima. Natuurlijk zijn er wat gebruikssporen (hier en daar een paar gaatjes), maar de tas functioneert nog steeds. Hij is prima, ik zou hem kunnen gebruiken om afhaalmaaltijden mee naar huis te nemen, net als toen hij nieuw was.

Dit was enigszins schokkend voor mij toen ik me realiseerde hoeveel plastic tassen ik in de loop der jaren heb weggegooid... wat een verspilling. Maar bovendien realiseerde ik me dat dit niet alleen over tassen ging. Ik realiseerde me dat veel andere producten die ik gebruik net als de plastic tas zijn: ontworpen om te worden weggegooid.

Nieuwe producten kopen

Elk jaar koop ik een nieuwe smartphone en een computer. Als ontwikkelaar maak ik websites en apps. Het is voor mij altijd een "no-brainer" geweest: ik gebruik ze voor mijn werk, dus ik koop ze. Elk jaar.

Meestal verkoop ik de "oude" machines of geef ik ze aan familie. Maar door de jaren heen zijn er een paar apparaten blijven hangen. Geïnspireerd door de eeuwigdurende plastic tas, besloot ik deze apparaten nog eens te bekijken:

Smartphone

Bekijk even de volgende smartphone, met deze specificaties:

- 4.95" schermformaat (hoogwaardig IPS-paneel)
- 1080x1920 pixels met een 445 pixels per inch (PPI)
- 2,26Ghz quad-core processor
- GPS, WiFi, Bluetooth, NFC
- Draadloos opladen
- 3G en (snel) 4G
- Nieuwste en beste apps beschikbaar

... raad eens uit welk jaar deze telefoon komt? Het is de LG Nexus 5 uit 2013. Die telefoon is nu meer dan 5 jaar oud!

LG Nexus 5 met de nieuwste versie van Chrome (v63)

De Nexus 5 wordt nog steeds ondersteund door Google Play en je kunt moderne apps downloaden (en gebruiken). De nieuwste versie van Chrome draait er nog steeds op. Ik gebruik hem om apps en websites te testen voor mijn werk. Hij is misschien niet zo snel als een iPhone X, maar helemaal niet slecht.

Net als de plastic tas houdt de Nexus zich prima staande. Hij zou vandaag de dag nog steeds functioneren als smartphone.

Laptop

Nog een voorbeeld, bekijk deze laptop, met de volgende specificaties:

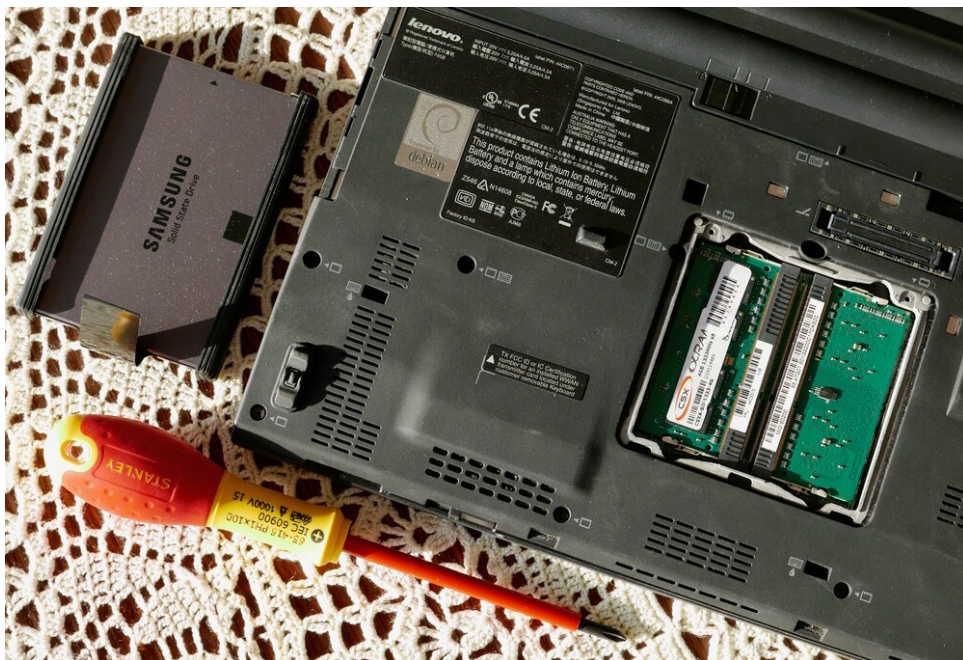
- 12" breedbeeld IPS-scherm
- 64bit Intel-processor (2.13Ghz, meerdere cores)
- 8GB RAM
- 1TB solid state drive (SSD)
- Wifi, Bluetooth, LTE/mobiel internet
- Batterijduur van 10+ uur

... klinkt indrukwekkend? Zoals een moderne Apple MacBook indrukwekkend? Dit zijn de specificaties van mijn ThinkPad X200 uit.... 2008! Ja, *dames en heren*: 10 jaar oud!

ThinkPad X200 met Debian GNU/Linux en OpenBox.

ThinkPads staan bekend om hun duurzaamheid en onderhoudbaarheid. Deze X200 is het levende bewijs. Ik heb het RAM-geheugen geüpgraded en een SSD geïnstalleerd (met ongelooflijk gemak, met slechts één standaard schroevendraaier).

Het upgraden van het ThinkPad X200 geheugen en de SSD is eenvoudig.

Ik heb Debian GNU/Linux met OpenBox (een minimale, lichtgewicht Window Manager) geïnstalleerd en het draait fantastisch soepel. Het fantastische toetsenbord in combinatie met Linux maakt deze machine nog steeds een perfecte terminal.

Geplande veroudering

Dat ik mijn apparaten elk jaar vervang, is het gevolg van iets wat mensen "Geplande veroudering" noemen. Het is een ontwerpstrategie om producten te maken met een kunstmatig beperkte levensduur. Het idee achter deze strategie is om de tijd tussen herhaalaankopen te verkorten om de verkoopvolumes op lange termijn te verhogen.

Er zijn een paar soorten geplande veroudering die je gemakkelijk kunt herkennen in moderne producten, waaronder consumentenelektronica:

- **Kunstmatige duurzaamheid:** is een strategie om een product snel te laten kapot gaan, door gebruik te maken van inferieure of breekbare materialen en onderdelen. *Zoals: Glazen onderdelen in smartphones, plastic scharnieren in laptops*
- **Behinderen van repareerbaarheid:** is een strategie om een product moeilijk te repareren of te onderhouden, door het te verzegelen, te lijmen of te verbinden op een zodanige manier dat het onmogelijk is om het te demonteren. *Zoals het gebruik van vreemde schroeven of het lamineren van scherm delen*
- **Modegevoelige wenselijkheid:** is een strategie om een product minder wenselijk te laten lijken, door nieuwe esthetiek in modecycli te introduceren. *Zoals kleuren, schermvormen en rondingen*
- **Afnemende functionaliteit:** is een strategie om een product functionaliteit te laten verliezen, door het uit te sluiten van software-updates of de netwerkgestuurde functies te beperken. *Zoals apps die perfect werkten, maar niet langer worden ondersteund vanwege de introductie van een nieuwe versie die niet compatibel is met uw product*

Conclusie: Lessen van de afhaalplastic tas

Hoewel mijn oude smartphone en laptop nog steeds prima werken, heb ik de nieuwe apparaten nodig om mijn websites en apps te testen. Dat komt door jou, beste lezer; omdat je wilt dat deze tekst correct wordt weergegeven op *jouw* moderne scherm.

Maar gelukkig geldt dit alleen voor mijn professionele uitrusting, hetzelfde geldt niet voor alle producten die ik gebruik. Dingen zoals mijn fiets, tv, tas, kleding, schoenen en diverse huishoudelijke apparaten.

Als er iets is dat je kunt meenemen van mijn afhaalplastic tas: vraag jezelf af of je *echt* het nieuwste apparaat nodig hebt - of word je misleid door geplande veroudering? Wees bewust, wees alert!

Je kunt jezelf veel geld besparen en tegelijkertijd ben je veel aardiger voor het milieu.

Dopper - de fles is de boodschap

Een kleine manier om te beginnen is om te stoppen met het gebruik van plastic wegwerpflessen. Koop een degelijke, herbruikbare fles. Een goed voorbeeld is Dopper, ik heb er een gekregen voor mijn verjaardag van mijn vrouw. Ontworpen om lang mee te gaan, gemakkelijk schoon te maken en gemakkelijk te repareren (de onderdelen worden apart verkocht en zijn uitwisselbaar).

Laten we samen de geplande veroudering bestrijden!